

dotyčný projev rozšiřováním stane přístupným poznatku většího okruhu osob, o kteréžto posléze uvedené náležitosti při rozšiřování veřejným tiskem zpravidla nebude pochyby. Pokud se týče vědomí urážlivé povahy rozšiřovaného projevu, nelze zaměnit *v ě d o m í*, vyhledávané k trestným činům proti bezpečnosti cti, s *p o h n u t k o u* k takovýmto činům, a tu již pochybil soud první stolice, vylučuje toto vědomí z důvodu, že účelem reprodukce článku bylo, informovati veřejnost o rozkladu komunistické strany na Královéhradecku. Důvod tento týká se pouze *p o h n u t k y*, p r o č článek byl rozšiřovatelem uveřejněn, nemá však nic společného s otázkou jeho *v ě d o m í*, zda o b s a h rozšiřovaného článku jest rázu urážlivého čili nic. Touto pro subjektivní zavinění jediné rozhodující náležitostí se soud ve svých vývodech pod a) uvedených vůbec nezabýval, podrobuje rozboru jediné otázku, proč, z jaké příčiny a pohnutky byl článek rozšířen. Kdyby bylo toto stanovisko soudu pokládáno za postačitelé pro vyloučení subjektivního zavinění, byl by vlastně, aspoň pro obor novinářský, zmařen účel předpisu druhého odstavce §u 493 tr. zák., jímž zákonodárce hledí zabrániti i vědomému rozšiřování urážky jinou osobou (původcem). Vždyť nelze přehlédnouti, že v podstatě je samozřejmým účelem každé reprodukce článku, převzatého z jiného listu, informovati čtenáře jiných listů, tedy širší okruh veřejnosti o obsahu původního článku. Je tedy na bíledni, že poukaz k pohnutce v konkrétním případě nestačí k vyloučení subjektivního vědomí rozšiřovatele o urážlivé povaze článku. Soud při svých právně mylných úvahách subjektivní stránky vůbec neřešil, následkem čehož jest sprostující výrok stížen vadou zmatečnosti podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř.

Ani druhý pod b) uvedený důvod pro osvobozující výrok neobstojí před zákonem. Minil-li obžalovaný, že lze beze všeho reprodukovati zprávu jinde uveřejněnou, poněvadž je to takřka denním zjevem, a že jest za pravdivost zprávy zodpověden ten, kdo již první uveřejnil, ocitá se v zjevném právním omylu, neuvědomuje si význam ustanovení druhého odstavce §u 493 tr. zák., podle něhož zákonodárce kromě původce činí odpovědným i rozšiřovatele urážky a ohrožuje jeho jednání stejnými trestnými následky jako jednání původcovo; neznal-li obžalovaný toto zákonné ustanovení aneb nepojímal-li je správně, nemůže se podle §§ů 3 a 233 tr. zák. touto neznalostí trestního zákona omlouvat. Ovšem jest zajisté denním zjevem a zajisté lze zprávy v jiných listech uveřejněné rozšiřovati dále, avšak pouze, pokud jde o zprávy vážné, spolehlivé a s hlediska trestného zákona nezávadné. Aniž bylo proto třeba zabývat se ostatními ve zmateční stížnosti uplatňovanými námitkami, bylo rozsudek již s hlediska §u 281 čís. 9 a) tr. ř. jako zmatečný zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by ve věci samé, zabýváje se předem objektivní stránkou pozastavených vývodů a řeše pak subjektivní stránku podle vyložených právních pravidel, znovu jednal a rozhodl.

Čís. 2515.

Ustanovení poslední věty druhého odstavce §u 263 tr. ř. platí i v řízení přestupkovém (§ 447 tr. ř.).

Soukromý obžalobce nemůže stíhati urážku spáchanou obžalovaným při hlavním přelíčení, nevyhradil-li si stíhání podle druhého odstavce Šu 263 tr. ř.; nestačí prohlášení, že podá obžalobu.

(Rozh. ze dne 22. října 1926, Zm I 407/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. března 1926, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupky proti bezpečnosti cti podle §§ 488 a 491 tr. zák., jichž se prý dopustil tím, že dne 5. ledna 1926 v Č. B. Stanislava K-a křivě vinil vyjevováním smyšlených, pokud se týče převrácených skutků a z určitého činu nepočetného, který by tohoto mohl v obecném mínění v opovržení uvést nebo snížit, a jej před více lidmi a veřejně u veřejný posměch vydával, jakož i rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. května 1926, jímž rozsudek první stolice byl potvrzen, byl porušen zákon v ustanovení Šu 263 tr. ř.; oba rozsudky se zrušují a obžalovaný se podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. osvobozuje od obžaloby pro onen čin.

Důvody:

Dne 5. ledna 1926 konáno před okresním soudem v Českých Budějovicích hlavní přelíčení o soukromé obžalobě Stanislava K-a proti Josefu Š-ovi pro přestupek proti bezpečnosti cti; za hlavního přelíčení vyjádřil se prý obžalovaný Josef Š. vůči přítomnému soukromému obžalobci Stanislavu K-ovi slovy: »Vy jste se soudil se všemi nájemníky, styďte se!« Protokol o hlavním přelíčení neobsahuje o tomto výroku záznamu, a také rozsudek při tomto hlavním přelíčení vyneseny nemá o tom zmínky. Stanislav K. podal ještě téhož dne na Josefa Š-a novou obžalobu pro přestupek proti bezpečnosti cti spáchaný oním výrokem. Při hlavním přelíčení dne 8. února 1926 doznal obžalovaný Josef Š., že soukromému obžalobci dne 5. ledna 1926 v jednací síni okresního soudu v Českých Budějovicích řekl: »Vy jste se soudil se všemi nájemníky,« popřel však, že řekl též: »styďte se!« Obhájce obžalovaného namítal, že výrok obžalovaného nelze již stíhati, poněvadž si soukromý obžalobce nevyhradil samostatné jeho stíhání ve smyslu Šu 263 tr. ř., a vedl o tom důkaz dotyčnými spisy. Zástupce soukromého obžalobce vedl důkaz koncipientem JUDrem H-em o tom, že tento ústně při líčení tehdy prohlásil, že podá pro tento výrok obžalobu. Ze spisů zjištěno, že nová obžaloba podána ve třídenní lhůtě Šu 263 tr. ř. V průvodním řízení přečten byl protokol Dra Otokara H-e za souhlasu stran, a ježto obžalovaný trval na své obhajobě a vedl důkaz pravdy, bylo hlavní přelíčení odročeno k výsledku svědka Dra Otokara H-e a svědků, vedených obžalovaným. Při hlavním přelíčení dne 15. března 1926 slyšen svědek Dr. Otokar H., který udal, že když při hlavním přelíčení dne 5. ledna 1926 padl se strany obžalovaného Josefa Š-a výrok: »vy jste se soudil se

všemi nájemníky, styďte se», prohlásil, že pro tento výrok podá obžalobu, a že ji také ještě téhož dne na Josefa Š-a podal, a že si výrok ihned po jeho pronesení poznamenal na soudní obsílce. Soud na to zjistil obsah oněch spisů, prohlásil průvodní řízení skončeným a po návrzích soukromého obžalobce a obžalovaného vynesl rozsudek, jímž byl obžalovaný Josef Š. uznán vinným přestupkem §§ů 488 a 491 tr. zák. V důvodech rozsudku se praví, že soud částečným doznáním obžalovaného Josefa Š-a a výpovědí svědka Dra Otokara H-e vzal za prokázáno, že obžalovaný Josef Š. dne 5. ledna 1926 v jednací síni okresního soudu v Českých Budějovicích před více lidmi o Stanislavu K-ovi pronesl výrok »vy jste se soudil se všemi nájemníky, styďte se«, a že čin obžalovaného jest ve smyslu §u 263 tr. ř. stíhatelný, poněvadž předepsaná třídní lhůta k podání obžaloby jest dodržena, i když by si byl soukromý obžalobce výslovně v protokolu nevyhradil stíhání, a že výrok zakládá skutkovou povahu přestupku proti bezpečnosti cti podle §§ů 488 a 491 tr. zák. Obžalovaný Josef Š. ohlásil proti tomuto rozsudku dne 15. března 1926 odvolání se žádostí o opis rozsudku. Rozsudek byl doručen dne 31. března 1926 a na to provedl obžalovaný Josef Š. 8. dubna 1926 odvolání z důvodu zmatečnosti podle §u 281 čís. 9 b) tr. ř. (§ 468 čís. 3 tr. ř.), ježto byl zákon porušen nesprávným výrokem o okolnosti, která stíhání vylučuje. Odvolatel — poukazuje na předpis §u 263 tr. ř., tvrdil, že právo soukromého obžalobce k podání obžaloby pro výrok, jenž pronesen byl při hlavním přelíčení 5. ledna 1926 obžalovaným proti soukromému obžalobci, pominulo tím, že soukromý obžalobce ihned při hlavním přelíčení na obžaloby nerozšířil, ani stíhání si vyhraditi nedal pro případ, že by soud nerozhodl současně o celé rozšířené obžalobě.

Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací rozsudkem ze dne 8. května 1926 rozsudek prvního soudu potvrdil, zamítнув odvolání proti výroku o vině jako bezdůvodné s poukazem na správné rozhodovací důvody prvního soudu. Než odsuzujícím rozsudkem okresního soudu v Českých Budějovicích, jakož i rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Českých Budějovicích, jímž rozsudek soudu prvního stolice byl potvrzen, byl porušen zákon. Podle §u 56 tr. ř., klade-li se těmž obviněnému několik trestních činů za vinu, má se trestní řízení vésti proti němu pro všechny tyto činy (současně) a má býti vyneseno o všech činech jeden konečný rozsudek. V §u 263 tr. ř. pak jest stanoveno, že klade-li se obžalovanému při hlavním přelíčení ještě nějaký jiný čin za vinu, než pro který je žalován, může soud v případech, kde se jedná o čin soukromožalobní, jen k žádosti toho, kdo jest k soukromé obžalobě oprávněn, přelíčení a rozsudek také na tento čin rozšířiti, nelze-li pak odsouzení ihned (roz. u téhož přelíčení) provésti, jest rozsudek obmeziti na předmět obžaloby a obžalobci — na jeho žádost — vyhraditi samostatné stíhání pro nově vyšlý trestní čin, sice že pro takový další čin již stíhati nelze. Podmínkou samostatného stíhání v tomto případě jest tedy jednak rozšíření hlavního přelíčení k návrhu soukromého obžalobce, jednak, nedojde-li ihned k odsouzení, výhrada samo-

statného stíhání a to zase na žádost oprávněného obžalobce. Ze spisů jde na jevo, že soukromý obžalobce se podle tohoto předpisu nezachoval, neboť ani nepodal návrhu na rozšíření hlavního přelíčení na skutek nově na jevo vyšlý, ani nežádal, by mu bylo vyhrazeno samostatné stíhání pro čin ten. Soukromý obžalobce sám tvrdí toliko, že jeho právní zástupce prohlásil, když onen výrok byl pronesen, že podá pro tento výrok obžalobu. Nehledíc ani k tomu, že není jasno, komu prohlášení to bylo učiněno, nemůže prohlášení to býti považováno za návrh, by bylo hlavní přelíčení rozšířeno na onen výrok, aniž za žádost, aby bylo vyhrazeno samostatné stíhání pro tento čin. Nesprávným jest názor soudu prvního stolice, který převzal i soud odvolací, že čin jest stíhatelný i kdyby si byl soukromý obžalobce výslovně nevyhradil stíhání, neboť odporuje přímo doslovu poslední věty druhého odstavce §u 263 tr. ř. (jenž vzhledem k §u 447 tr. ř. platí i v řízení přestupkovém), který stanoví, že nezachování předpisů uvedených v prvním a druhém odstavci §u toho vylučuje další stíhání. Zůstává proto lhostejným, že samostatná obžaloba byla podána ve lhůtě poslední odstavce onoho §u. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §u 33 tr. ř., ve smyslu §u 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2516.

V posledním případě §u 303 tr. zák. (odst. první) jest míněno veřejné provozování náboženství jen zákonně uznané církve (náboženské společnosti).

»Procesím« jest větší množství osob, pohybujících se na veřejném místě za současných úkonů náboženských (modliteb, zpěvů) nebo za účelem náboženských úkonů na cíli pohybu; nezáleží na tom, zda jest účasten též kněz.

V subjektivním směru vyžaduje skutková podstata přečinu §u 303 tr. zák. vědomí neslušného chování a způsobilosti jeho vzbuditi pohoršení u jiných.

(Rozh. ze dne 26. října 1926, Zm I 524/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti zákonných zástupců obžalovaných do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Chebu ze dne 30. července 1926, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými přečinem podle §u 303 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a krajskému soudu v Chebu uložil, by věc znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nelze přisvědčiti vývodům zmateční stížnosti, pokud s hlediska čís. 5, správně čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. dokazuje, že nejde v této trestní věci o (veřejné) provozování náboženství; jelikož v procesí nebylo kněze. Požadavek súčasnění se kněze nelze pro pojem procesí odvo-